

Konkrétní průběh a realizace činnosti společnosti, spolupráce a hodnocení činnosti

Příloha č.1

I. Konkrétní průběh jednotlivých aktivit

A) Základní údaje týkající se provozu, kapacity, úhrad a cílové skupiny klientů:

Provozní doba zařízení:

Pro objednané klienty: Pondělí - Čtvrtek 9:00 - 18:00 Pátek 9:00 - 15:00
Pro neobjednané klienty (návštěvní den): Čtvrtek 13:00 - 18:00

Kapacita:

Maximální počet míst: 30
Obslouženo krátkodobě, jednorázově cca 2500 klientů
Dlouhodobé kurzy : 90 - 150 klientů

Co zahrnuje úhrada za pobyt
Drtivá většina našich služeb je bezplatná.
Výjimky:

- průvodcovská služba (nástup 15,- Kč; 10,- Kč / hod.)
- vaření : spoluúčast klienta na některé finančně náročné potraviny
- kurzy obsluhy PC odstupňováno dle typu, náročnosti a délky kurzu

Cílová skupina klientů, včetně uvedení věkového limitu

Těžce zrakově postižení lidé od 15 let.
Služby poskytujeme i pro klienty s kombinovaným postižením, je-li jedno z nich zrakové.
V případě Centra pomůcek a informatiky poskytujeme služby klientům již od 10 let věku.

B) Naše služby

Hlavním programovým dokumentem společnosti jsou *projekty*, které v souladu se zakládací listinou společnosti podáváme k řešení. Hlavním projektem pro rok 2001 je tento projekt, podávaný u MPSV ČR. Základní ideou projektu bylo provozování Denního stacionáře a poradny pro nevidomé a jinak zrakově postižené občany, kteří se z důvodu své zrakové vady ocitají v těžké životní situaci. Náplň činnosti *Denního stacionáře pro nevidomé* vychází z potřeb takto postižených osob. Návrat do společnosti a ke schopnosti prožívat důstojný život po ztrátě zraku vede přes mnohé překážky, které stojí v cestě.

Cílem naší činnosti je tedy tyto překážky pomoci klientům překonávat a zmírnit tak negativní důsledky těžkého zrakového postižení. Velmi důležité je motivovat klienty k aktivnímu životu a zvládání co nejvíce činností bez cizí pomoci:

I. Ve stacionáři pro klienty zejména z Brna a dopravně dostupného okolí poskytujeme:

- hůře přizpůsobivým klientům, zejména těm, kteří přišli o zrak v průběhu života a potřebují zvýšenou péči, daleko větší zázemí a časové rozpětí (než je tomu u procesu základní sociální rehabilitace), aby se naučili vykonávat životně důležité úkony;

- klientům, kteří nemohou najít pracovní uplatnění, účelné využívání volného času v terapeutických klubech;
- program pro zrakově postižené seniory;
- řadu vzdělávacích kurzů, zvyšující soběstačnost a samostatnost, nezávislost na pomoci druhých osob;
- všestrannou poradenskou činnost s těžkým zrakovým postižením související.

II. Stacionář zajišťuje veškeré *služby spojené s kompenzačními pomůckami na zpřístupnění a zpracování informací*. A to nejen pro zrakově postižené, ale i pro jinak zdravotně postižené se speciálními potřebami, u kterých lze aplikovat stejné metody jako u nevidomých. Tyto poradenské a vzdělávací služby spojené s kompenzačními pomůckami na zpřístupnění a zpracování informací budeme poskytovat pro klienty pro Jihomoravský, Zlínský kraj a kraj Vysočina. Uvědomujeme si, že znalost obsluhy těchto pomůcek je nezbytná pro zvyšování kvalifikace a vzdělávání, pro případné pracovní uplatnění, a v neposlední řadě je velkým pomocníkem a silnou motivací pro účelné využívání volného času a velkou motivací k aktivnímu životu.

III. Od května r. 2001 funguje *Dispečink asistentských služeb* pro nevidomé, nejen z Brna, ale i do Brna přijíždějící, a zajišťuje :

- průvodcovskou a předčitatelskou službu
- pomoc při nákupu oděvů a potravin pro samostatně žijící nevidomé
- pomoc při řešení problémů v oblastech, ve kterých nemohou klienti dosáhnout samostatnosti
- pomoc při prosazování práv a zájmů těžce zrakově postižených klientů

Dispečink slouží také jako místo první informace a směrování klienta. Na záznamníku mohou klienti zanechat nejruznější vzkazy o svých problémech. Klienta pracovnice pak nasměruje na potřebnou pomoc ať už v rámci naší společnosti nebo i do jiných zařízení.

Součástí naší práce je i depistáž, kontaktní práce a osvěta.

Kromě bodu II v kraji Jihlavském a Zlínském v oblasti socioterapeutických a asistentských služeb nadále působí Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých

C) Konkrétní průběh a naplňování služeb

TyfloCentrum Brno, o.p.s. působí ve dvou důležitých oblastech:

1. v oblasti *sociálních služeb těžce zrakově postiženým*, kteří se z nejruznějších důvodů těžko integrují do společnosti. V této oblasti máme několik programů:

- program pro mladé nevidomé a slabozraké*, kterým se nepodařilo po studiích nalézt pracovní uplatnění (kurzy sociální komunikace, pracovně právní poradenství + vzdělávací kurzy, viz. c.);
- program pro seniory s těžkým zrakovým handicapem* (terénní sociální práce, geriatrické přednášky, zapojení do volnočasových aktivit, viz. d.);
- vzdělávací kurzy s doplňkovými formami rehabilitace* zejména pro později osleplé (skupinové čtení bodového písma, kurzy přípravy jídel a stolování, kurzy sociální komunikace, kurzy práce s pomůckami);
- motivační volnočasové aktivity*: kurzy zručnosti - pletení, práce s hlínou, kulturní a sportovní aktivity - výlety, exkurze, soutěže - tyflomobil, show down, atd.;
- poradenství a dispečink asistenčních služeb*: všeobecné, sociálně a pracovně právní poradenství, průvodcovská a předčitatelská služba, pomoc při odstraňování architektonických bariér.

(Denní centrum sociálních služeb pro nevidomé a slabozraké)

2. v oblasti *náročných elektronických pomůcek*, založených na bázi PC, které nejen studentům a zaměstnaným, a také o to významněji nezaměstnaným nabízí *řešení v oblasti informačních bariér*.

Pro těžce zrakově postižené

- odborné poradenství, konzultace a zácvik s pomůckami
- digitalizace a speciální tisky (ve slepeckém písmu, ve zvětšeném černotisku)

Spolupracujeme s Knihovnou digitalizovaných textů pro nevidomé a slabozraké BrailNet Pro jinak těžce zdravotně postižené zejména s těžkým motorickým postižením horních končetin

- poradenství při výběru speciálně upraveného počítače nebo klávesnice;
- nácvik obsluhy klávesnice těžce motoricky postižených osob, kteří mohou využívat k obsluze jen jednu ruku nebo je nutný speciální nácvik s postiženými horními končetinami - ať už s doprovodnou zrakovou vadou či bez ní;

Poradenství a školení v problematice Internetu

Každý čtvrtek v pracovní dny (mimo prázdniny) provozujeme Internetový klub pro zrakově postižené.

V této oblasti přesahujeme rámec zrakově postižených a některé služby nabízíme i jinak zdravotně postiženým občanům.

Detašovaná pracoviště s učebnou máme ve Zlíně a v Jihlavě.

(Centrum pomůcek a informatiky)

I. Dlouhodobé aktivizační intervence:

I.1. Kurzy práce s kompenzačními pomůckami na zpřístupnění a zpracování informací:

jedná se o nejvýznamnější kurzy, o které je nesmírný zájem. Později osleplý člověk brzy po zvládnutí základních dovedností v procesu sociální rehabilitace (Tyfloservis) se začíná zajímat o to co by mohl dělat. Největší překážkou se mu v tomto snažení stává neschopnost číst a psát. Přestože mezi základní dovednosti nevidomých patří čtení a psaní slepeckým písmem, rozhodně si s touto dovedností nevystačí při komunikaci s okolím. V digitální době je nezbytné zvládnout technicky náročné elektronické pomůcky, které však po absolvování náročného zácviku s obsluhou pomůcky znamená návrat mezi gramotné, sečtělé a komunikující. Naše společnost nabízí řadu kurzů, které jsou uvedeny v příloze této závěrečné zprávy. Z tabulek je patrné, co vše je potřeba:

1. *odborné technické poradenství* vedoucí k výběru optimální pomůcky, na jejíž pořízení mohou klienti žádat o příspěvek příslušný úřad. Poradenství vyžaduje nejen odbornost technickou, ale i sociální;
2. *přípravné kurzy*: psaní na klávesnici bez kontroly zrakem desetiprstovou technikou, nácvik sluchové analýzy u klientů se zhoršeným sluchem, procvičování hmatu pro práci s hmatovým displejem. Tyto kurzy poskytujeme zcela zdarma, neboť se jedná o nutné nikoliv postačující dovednosti;
3. nedílnou součástí musí být i *řádný zácvik s pomůckou*. Zácvik s pomůckou však vyžaduje specialisty, neboť od standardního PC se pomůcky na zpřístupnění a zpracování informací odlišně obsluhují, je třeba zvládnout obsluhu především speciálního softwaru a je velmi třeba zdůraznit potřebu individuálního přístupu ke klientovi z důvodu náročného a zdoluhavého příjmu informací prostřednictvím hlasové syntézy nebo hmatového výstupu. Také slabozrací klienti vyžadují speciální zácvik, který je zaměřen především na orientaci po zvětšení informace;
4. tak jako klientům s těžkým zrakovým postižením dnes nestačí jen naučit se nejrozličnějším technikám v základní sociální rehabilitaci (Tyfloservis) a je potřebné udržovat získané dovednosti, o to více to platí u náročných technických pomůcek, Proto nabízíme nadstavbové kurzy a odborné konzultace.

Naše společnost jako první v ČR začala provozovat *Internetový klub pro nevidomé*. Jedná se o dobu internetových kaváren, nicméně je zaměřen především na samotný Internet než na podávání občerstvení. Zatím funguje pouze každý čtvrtek odpoledne. V přílohách je kromě přehledů o počtech klientů uveřejněn vzor našeho rozvrhu, vzor klientského listu i ukázka náplně jednoho základního kurzu a ukázka rozvrhu konzultací.

I.2. Kurzy čtení bodového písma:

pro absolventy základního kurzu, vedeného v Tyfloservisu. Nevidomí od narození nebo útlého mládí se čtení a psaní bodovým písmem učí ve škole. Později osleplý člověk tuto možnost má pouze prostřednictvím kurzů v Tyfloservisu. Zvládnutí této dovednosti - čtení bodového písma hmatem - je nesmírně náročné a vyžaduje pravidelné procvičování. Nevidomý člověk obvykle při čtení textu hmatem v braillově písmu "zapomíná" na obsah textu. Společné čtení (střídání se ve čtení a poslouchání) procvičuje u nevidomého čtení a přitom poslechem dochází k lepšímu vnímání obsahu knihy a rozšiřuje se jeho poznání a vědění.

- spolupráce s Tyfloservisem, především v kontaktech na potřebné klienty
- pracovnice externí na DPČ

I.3. Kurzy sociální komunikace (trénink chování v nejrůznějších situacích):

pro klienty velice významná intervenční služba. V příloze je uveden seznam všech 9 setkání účastníků, program kurzů a počet účastníků.

I.4. Ruční práce a kurzy manuální zručnosti, modelování a výtvarné techniky:

jsou jedním z velmi důležitých intervencí u klientů, kteří nemají v současnosti zaměstnání a je potřeba vyplnit jejich nadbytečně volný čas dovednostními aktivitami, nejvíce se ujal tzv. **HapAteliér**, v němž klienti mají šanci pracovat s hlinou, ručním papírem, včelím voskem a jinými materiály. Důležitým účinkem těchto terapií je kromě účelného využití volného času také procvičování hmatu, tolik potřebného pro nevidomé občany. Ukázky činností v HapAteliéru je možné si přečíst v příloze (ukázky z klientských listů). Vyvrcholením práce v HapAteliéru byla Vánoční dílna, kde si klienti mohli ozdobit vánoční cukroví, vyrobit adventní věnec, stočit svíčku ze včelího vosku nebo vyrobit si vánoční přání z ručního papíru. V koutku zvaném Chaloupka byly umístěny starodávne předměty, jak jinak než s možností sáhnout si, prohlédnout hmatem.

I.5. Vaření, práce v kuchyni, stolování:

tyto kurzy jsou určeny opět pro absolventy základního kurzu, vedeného v Tyfloservisu. Cílem kurzů je vyzkoušet si bez obav netradiční recepty, naučit se nejen vařit bez kontroly zrakem, ale také i *chutně připravit jídlo*, dbá se při těchto kurzech na celistvost této práce, od nákupu potravin, přes zpracování až ke stolování. K tomuto účelu slouží nová moderní cvičná kuchyně, kterou jsme slavnostně v květnu tr. otevírali. Jedná se o kuchyň s moderními prvky (vysunovací spodní kontejnery a výklopná horní dvířka místo klasicky otevíraných skříněk, u kterých se může nevidomý snadno zranit), přitom je kuchyně sestavena z dnes už běžně dodávaných prvků. Jedinou specialitou této kuchyně je speciální ukončení pracovní desky tak, aby nepatrné množství rozlité tekutiny neunikalo ihned na podlahu. Drtivou většinu finančních nákladů na pořízení kuchyně se podařilo sehnat od sponzorů

II. Krátkodobé aktivizační intervence:

II.1. Krizová intervence:

Slepotu nebo jiné těžké zrakové postižení se nevyhýbá žádnému věku a svými důsledky negativně ovlivňuje celý život. Znemožňuje nebo značně omezuje samotné uspokojování nejzákladnějších potřeb života, čímž postiženého dostává nejen do kategorie sociálně potřebných, ale také velmi často na pokraj zoufalství. Ztráta zraku je zrádná v každém věku. V produktivním věku se klienti vyrovnávají často se ztrátou zaměstnání (75% nezaměstnaných mezi těžce zrakově postiženými, až 90% nezaměstnanost mezi zcela nevidomými), mnohdy s rozpadem rodiny. V seniorském věku se často jedná o rezignaci z důvodu nemožnosti očekávat již zlepšení zdravotního stavu na sklonku života. Krizová intervence je tedy velmi potřebná. Zajišťujeme ji především psychologem. Naši pracovníci jsou proškolení v základním rozpoznání krize u klienta a co dělat v prvních chvílích. Často pomáhá i tzv. motivační intervence (setkávání se s podobně postiženými).

II.2. Poradenství a konzultace (všeobecné, sociálně právní a pracovní právní):

jedná se o nejvíce využívanou službu vůbec. Těžce zrakově postižení klienti se na nás obrací s otázkami všeobecného typu "kam se obrátit", ale zrakové postižení způsobuje těžkosti ve finanční situaci klienta, který se po oslepnutí stává sociálně potřebným, ale především se stává nezaměstnaným, případně bezprostředně ohroženým ztrátou zaměstnání.

- a. všeobecné poradenství: "kam se obrátit pro řešení daného problému" - nevidomí klienti si v důsledku zrakového postižení nejsou schopni sami udělat to, co dříve zvládali. Nyní potřebují službu (instalatér, malíři atd.)
- b. sociálně právní poradenství: "jaký je postup při žádosti o pomůcku, o sociální dávku" - toto poradenství je často spojeno s pomocí při vyplnění formuláře a pomoci při zajištění potřebných dokumentů.
- c. pracovní právní poradenství: zde je práce nejsložitější, "vysvětlovat případnému zaměstnavateli, co jeho pracovník může a co ne, co by k tomu či onomu potřeboval" - pomoci vyhledávat firmy, které by těžce zrakově postiženého zaměstnali a jak, na jakou práci, poradit se zpřístupněním pracovního prostředí, vysvětlovat co nevidomý zaměstnanec může a co nemůže. S touto činností hodně souvisí spolupráce s Rehabilitačním a rekvalifikačním střediskem pro nevidomé v Praze Dědina při zařazování klienta do rekvalifikace, dále se Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých, která pořádá po celém území ČR kurzy dovedností potřebných k získání zaměstnání pro zrakově postižené. SONS zajišťuje lektory a kurzy financuje, naši pracovníci participují na depistáži vhodných klientů v produktivním věku, kteří jsou bez zaměstnání a v zajištění vhodných prostor pro konání kurzu.

II.3. Odstraňování bariér:

Přestože se na první pohled může zdát, že otázka bariérovosti prostředí je především otázkou lidí s těžkým tělesným postižením, opak je pravdou. Na nevidomé a jinak těžce zrakově postižené čeká v ulicích našich měst řada překážek, které jim pomáháme odstraňovat, např. zajištění opravy ozvučeného semaforu, který netiká a měl by. Na dispečinku klient může nahlásit problémy s překážkami obtížně rozpoznatelných bílou holí, např. překážky ve výši hlavy bez pevného označení na zemi, nebo prosklené plochy zastávek městské hromadné dopravy či vstupních dveří, které se stávají pastí pro těžce slabozraké občany. V této problematice úzce spolupracujeme se Střediskem pro odstraňování bariér SONS, také s Dopravním podnikem města Brna. Podařilo se zajistit průvodcovskou službu na Hlavním vlakovém nádraží v Brně pro bezpečný přestup nebo východ z nádraží, obdobnou službu Dopravního podniku města Brna k bezpečnějšímu zvládnutí trasy pro klienty, kteří se pohybují sami. Jedná se bezesporu, na rozdíl od klasické průvodcovské služby o intervenci ve prospěch nevidomých klientů, neboť odstraňováním bariér a umísťováním akustických prvků pro lepší orientaci se zkvalitňují trasy klientům, kteří se naučí chodit sami.

II.4. Pohybové a sportovní aktivity:

Chybějící nebo těžce postižený zrak způsobuje bezesporu omezenou pohyblivost, což může mít všechny důsledky nedostatku pohybu. Podporujeme proto sportovní a pohybové aktivity nevidomých. Kromě nenáročných vycházek a turistiky chceme především podpořit sportování v tradičních sportech nevidomých lidí, ať už to jsou kuželky nebo showdown, tzv. aplikovaný stolní tenis pro nevidomé. O blahodárném působení pohybu pro klienty není asi potřeba hovořit. Proto tyto aktivity řadíme do aktivizačních intervencí.

II.5. Kulturně vzdělávací aktivity:

Některé velmi souvisí s kurzy čtení bodového písma, v nichž se k procvičování používají úryvky z beletrie, které jsme schopni na braillovské tiskárně připravit. Čtení musí být vhodně doplňováno "relativně oddechovým" poslechem nebo vlastní tvorbou. Mezi významné aktivity patří také organizování speciálních exkurzí, kde umožní nevidomým si exponáty nebo zajímavé objekty prohlédnout "hmatem". Mezi velmi navštěvované se řadí i přednášky a povídání o cestování, kde jeden externí spolupracovník, pracovník cestovní kanceláře, přichází povídat o cestách a nosí s sebou kromě fotografií také zvukové nahrávky a zajímavé předměty samozřejmě s možností prohlídky "hmatem".

III. Služby sociální péče

III.1. Doprovod klienta (průvodcovská služba):

je určena klientům, kteří ji momentálně nutně potřebují, tedy nejedná se o pravidelné nebo dlouhodobě poskytované služby. K doprovodu klienta má naše společnost několik průvodců, kteří prošli základním zaškolením. Nejčastěji klienti potřebují doprovod k lékaři nebo na úřad. Zejména v tom druhém případě je služba obvykle spojena i s předčitatelskou službou a jednorázovou pomocí při vyplňování formulářů. Jako novinku jsme zavedli i doprovod na nákup. Tato služba se zatím testuje. Oproti donáškové službě pečovatelek má klient tak možnost daleko lepšího výběru přímo v obchodě za pomoci asistenta. Některé obchody, zejména ty, do nichž klient chodí často nakupovat, tuto službu zajistí sami. V případech koupě jiného zboží než potravin se však lépe osvědčují naši asistenti.

III.2. Předčitatelská služba:

Přes velké množství kompenzačních pomůcek řešící tento problém, je pořád dostatečné množství nevidomých, kteří pomůcek využívat nemohou. Jedná se především o seniory nebo i mentálně postižené klienty s těžkou zrakovou vadou. Zde nezbývá nic jiného, než zajistit předčitatelskou službu. Tuto službu využívají zejména osamělí lidé s těžkým zrakovým handicapem.

III.3. Návštěva u klienta, terénní sociální práce:

Jedná se o jedinou službu s velmi komplexní nabídkou služeb. Je určena klientům, kteří nemohou docházet do našeho střediska a to ani s průvodcem. Při návštěvě klienta v domácím prostředí nenahrazujeme pečovatelskou službu, ale významně ji doplňujeme. Člověk vyžadující pečovatelskou službu, který je navíc těžce zrakově postižen obvykle potřebuje spoustu dalších činností, které pečovatelská služba nezajišťuje. Je to např. předčitatelská služba, první pomoc při zvládnutí nových přístrojů a pomůcek v domácnosti, atd. Zahájili jsme v tomto směru spolupráci s pečovatelskými službami města Brna i nestátními zařízeními a informovali je, v čem jim můžeme být nápomocni. Naše sociální pracovnice dochází také do domovů důchodců, kde mají nevidomého obyvatele, nebo i do léčen pro dlouhodobě nemocné.

III.4. Ostatní jednorázová pomoc:

Jedná se o pomoc např. při vyřizování nejrůznějších záležitostí, např. v bytové otázce, nebo o pomoc při vyplňování nejrůznějších formulářů, např. při sčítání obyvatel nebo při žádosti o odškodnění za nacistus nebo také např. o pomoc při nezbytné veterinární péči o vodícího psa klienta. Opět tuto službu využívají především starší a osamělí klienti.

I pro tyto činnosti jsou součástí této závěrečné zprávy přehledná tabulka o počtu klientů, ukázka rozvrhu práce, klientského listu i konkrétní ukázky zápisu do klientského listu. V závěru příloh uvádím i ostatní činnost jako je účast na nejrůznějších akcích, konferencích a seminářích, stáže a praxe studentů, publikační činnost a jiné naše činnosti nezařazené v předešlém (TyfloMobil - soutěž v prostorové orientaci a samostatném pohybu, Vánoční dílna, atd.)

II. Jak probíhá realizace služby pro jednotlivé klienty

A) odkud klienti přicházejí

- Tyfloservis
 - v průběhu základní sociální rehabilitace, poskytované Tyfloservisem, klient potřebuje především služby sociální péče - především průvodcovskou a předčitatelskou službu. Dále potřebuje poradenství a zapojení do *motivačních aktivit*.
 - po ukončení základní sociální rehabilitace
 - další intervenční služby - zácvik s pomůckami na zpřístupnění informací (PC pomůcky), intervenční služby k udržení nabitých dovedností
 - pracovně právní poradenství, případná možnost rekvalifikace, zapojení do volnočasových aktivit k zabránění psychopatologickým jevům způsobeným frustrací klienta.
- členská základna SONS, která je schopna upozornit na osaměle žijící zrakově postižené občany
- lékaři, učitelé, zaměstnavatelé, kteří se setkají se zrakově postiženým
- instituce státní správy a samosprávy (okresní, obvodní, městské a obecní úřady)
- ostatní subjekty státní i nestátní (školy, jiné organizace NNO)

B) jak se s námi kontaktovat

- **osobně**: návštěvou ve středisku (v případě nutnosti zajistíme průvodce), ve většině případů je potřebný osobní kontakt a přítomnost ve středisku. Většina našich služeb je ambulantní.
- **písemně** na naši adresu a to v takové podobě, v jaké si klient vyžádá (slepecký tisk, zvětšený černotisk)
- **elektronicky** (e-mailem)
- **telefonicky**: Dispečink asistentů služeb s vyhrazeným telefonem pro příjem požadavků může sloužit i k prvnímu kontaktu. Nemusí zde klient žádat jen o konkrétní služby námi poskytované, ale na cokoli s čím má problémy a my zajistíme kontakt a nasměrujeme.

C) postup při vyřizování žádostí

- ve většině případů je nutná návštěva klienta u nás (poradní den: čtvrtek 13 - 18 hod. nebo po vzájemné telefonické dohodě i jindy), pokud návštěvu u nás zdravotní stav klienta neumožňuje, navštívíme klienta sami (terénní sociální práce - poskytujeme zatím jen v Brně)
- rozhovorem s klientem zjistíme potřeby a možnosti klienta (poradna, konzultace)
- na základě tohoto zjištění s přihlédnutím na možnosti a kapacity centra
 - nabídneme klientovi službu, resp. služby, účast na aktivitách, které pořádáme, nebo

- doporučíme klienta do jiného zařízení (Tyfloservis, Rehabilitační a rekvalifikační středisko Dědina, Ústav pro zrakově postižené v Brně Chřlčích, atd.).

D) spolupráce

Tyfloservis, o.p.s., krajské ambulantní středisko

- vzájemná individuální spolupráce v případě jednotlivých klientů (málokdy potřebuje klient služby jen Tyfloservisu nebo jen naše)
- supervize dlouhodobých intervenčních služeb
- zaškolování nových pracovníků (sociálních pracovníků, průvodců) v základech práce s nevidomým (jak nevidomého vést, na co si dát při kontaktu s nevidomým pozor, praktická cvičení i v terénu)

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých

- spolupráce při zajišťování kurzů dovedností potřebných k získání zaměstnání pro zrakově postižené;
- účast na školení pracovníků v oblasti sociálně a pracovně právní
- spolupráce s právním oddělením SONS
- celostátní semináře a výměny zkušeností

Katedra speciální pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity

- stáže studentů k získání praktických znalostí a kontaktů s nevidomými
- odborná garance
- školení pracovníků v oborech oftalmologie, tyflopédie, pedagogika a psychologie

Středisko pro pomoc nevidomým a slabozrakým studentům TEIRESIÁS na MU Brno:

- spolupráce při stanovení optimální kompenzační elektronické pomůcky na bázi PC pro zrakově postiženého studenta MU Brno
- získávání klientů pro celoživotní vzdělávání, které středisko Teiresiás provozuje

IV. Naše další aktivity

V závorce je uveden počet zaměstnanců, kteří se dané akce účastnili.

Účast na rekondičních pobytech:

17.-31.8.2001, Kouty nad Desnou (5)

18.-25.8.2001, Čeřínek (Jihlava) školení (2)

25.8.- 1.9.2001, Kuklík u Sněžného na Moravě (1)

Účast na propagačních akcích, výstavách a konferencích (kdy a kde):

1. 22.1. - FI MU Brno - seminář o současném stavu služeb pro zrakově postižené studenty na středoevropských vysokých školách (1)
2. 25.-27.3. - [konference ISSS Hradec Králové](#) (2)
3. 18. - 19.6. - Brno - Tmavomodrý festival s výstavou kompenzačních pomůcek pro nevidomé (5)
4. 21.-23.9. - Hradec Králové - Edukace a rehabilitace zrakově postižených na prahu nového milénia (5)
5. 15.-19.10. - [Brno - Invex](#) (7)
6. 6.-9.11. - [Brno - Rehaprotex](#) (4)

7. 25.-28.11. - Bratislava - Medzinárodná konferencia "Rozvoj zamestnanosti zrakovo postihnutých" (1)

Stáže a praxe pro studenty a přednášková činnost (kdy, kde a pro kolik účastníků):

1. Péče o praktikantky - 2 studentky VŠSP. Doba praxe v termínu od 28.5. do 7.6.2001.
2. Konzultace k seminární práci - soc. právní škola. Oslovení asi 10 klientů k získání podkladů.
3. Gymnázium Brno Bystrc - informace o TyfloCentru Brno, o.p.s., jeho činnosti a významu pořádané soutěže pro nevidomé a aktivitách pro nevidomé vůbec.
4. Individuální pravidelná konzultace se studentkou PedF nad diplomovou prací (asi 1/2 roku).
5. 18.10. - [seminář Blind Friendly Web na Invexu 2001](#) (3)
6. 8.11. - [seminář o kompenzačních pomůckách pro pracovníky OU - RehaProtex Brno](#) (1)

Uveřejněné články a statě v časopisech, účast na rozhlasovém či televizním vysílání s tematikou zrakově postižených:

1. "Úloha sociální pracovníce při poskytování psychologických služeb zrakově postiženým" (sborník konference Edukace a rehabilitace ZP na prahu nového milénia v Hradci Králové);
2. "Význam informačních a komunikačních technologií v edukačním a rehabilitačním procesu zrakově postižených" (sborník konference Edukace a rehabilitace ZP na prahu nového milénia v Hradci Králové);
3. Computer 01/2001 - Mohou počítače mluvit?, 02/2001 - Odečítače obrazovky české výroby, 03/2001 - Zahraniční odečítače obrazovky, 18/2001 - Braillovské řádky (*Čestné uznání Vládního výboru pro zdravotně postižené* za publikované dílo propagující problematiku zdravotně postižených);
4. Článek propagující soutěž v POSP nevidomých - Bystrcké noviny, říjen 2001;
5. Článek v Bystrckých novinách v listopadu 2001 - informující o uskutečněné soutěži;
6. Český rozhlas 1 Radiožurnál, Ižurnál věnovaný tematice Blind Friendly Web (2);
7. Regionální zpravodajství ČT - propagace Vánoční dílny v TyfloCentru (2);

Účast na školení a seminářích (kdy, kde, délka):

1. 20.-24.2., 6.- 10.3., 20.-23.3. Ústí nad Labem - kurz k problematice EU: Příprava na implementaci strukturálních fondů a Kohezního fondu (1)
2. 9.7.2001 - kurz pro instruktory VT - SuperNova - Praha - ČVUT Tereza (1)
3. 6. - 9.9. - seminář sociálních pracovníků SONS a TyfloCenter v Ústí nad Labem (2)
4. 19. - 21.10. - školení sociálněprávních poradců - v Chlumci nad Cidlinou (1)
5. 22. - 24. 10. - vzdělávací kurz zaměřený na zdokonalení dovedností pro získání zaměstnání pro ZP - Jihlava (1)
6. 23.- 25.11. Praha Dědina - setkání instruktorů VT pro zrakově postižené (5)

Naše akce pro veřejnost:

1. Den otevřených dveří s výstavkou prací v rámci měsíce pro neziskový sektor - 20.2.2001 - klubovna TC na Chaloupkově ulici.
2. Soutěž v prostorové orientaci a samostatném pohybu nevidomých 13.10.2001 Brno-Bystrc

3. Vánoční dílna

- 10. - 11. prosince 2001, počet klientů - 20,
- navázána spolupráce s Domem ekologické výchovy Lipka, Centrem volného času Domeček Brno Bohunice

4. Vydávání informačního čtvrtletníku Chaloupka, stav odběratelů k 31.12.2001

forma časopisu	počet odběratelů
ve slepeckém písmu	18
zvětšený černotisk	43
zvuková podoba	18
digitální podoba (e-mail)	14
celkem	93

V. Činnost společnosti v číslech

Tab. č. 1: Skupinové intervence (Centrum sociálních služeb)

Tab. č. 2: Individuální krátkodobé intervence (Centrum sociálních služeb)

Tab. č. 3: Služby sociální péče (Centrum sociálních služeb)

Tab. č. 4: Přehled doporučených pomůcek v Brně (Centrum pomůcek a informatiky)

Tab. č. 5: Přehled doporučených pomůcek v okresech Jihomoravského kraje a v dalších krajích (Centrum pomůcek a informatiky)

Tab. č. 6: Individuální dlouhodobé intervence (Centrum pomůcek a informatiky)

Tab. č. 1 Skupinové intervence

Dlouhodobé

typ	počet jednotlivých služeb	celkový počet klientů	počet klientů (klientských listů)
B	18	44	6
R	21	84	13
T	9	71	24
V	14	28	11
Σ	62	227	54

Krátkodobé

typ	počet jednotlivých služeb	celkový počet klientů	počet klientů (klientských listů)
C	11	70	12
E	13	54	4
Σ	24	124	16

Tab. č. 2: Individuální intervence krátkodobé

typ	počet jednotlivých služeb		počet klientů (klientských listů)
K	16		16
O	27		30
S	369		98
Σ	412		144
S - poradenství			
v	188	42	typ. porad
s	159	52	
k	22	4	
Σ	369	98	
p	5	5	forma porad
t	151	39	
e	2	2	

n	199	43	
d	12	9	
Σ	369	98	

Tab. č. 3 Sociální péče

typ	počet jednotlivých služeb	počet klientů (klientských listů)
D	92	25
N	42	20
P	30	10
J	32	16
Σ	196	71

Vysvětlivky

B - kurz čtení a psaní bodového písma	služby poskytované skupině	dlouhodobé kurzy
R - ruční práce a kurzy manuální zručnosti, modelování a výtvarné techniky		
T - kurz sociální komunikace (trénink chování v nejrůznějších situacích)		
V - vaření, práce v kuchyni, stolování		
C - cvičení, show down, sport, turistika, vycházky, pohybová kultura	služby poskytované individuálně	krátkodobé kurzy a aktivity
E - exkurze, přednášky, výstavy, divadla, literárně-dramatické aktivity		
K - krizová intervence (psycholog)		
O - odstraňování bariér		
S - sociálně – právní konzultace a poradenství, všeobecné poradenství		

	v - všeobecné	typ porad		
	s - sociální			
	k - krizové			
	p - poštou	forma porad		
	t - telefonicky (mimo objednávání klientů)			
	e - elektronicky			
	n - návštěva ve středisku			
	d - doma			
D - doprovod klienta (průvodcovská služba)				
N - návštěva u klienta doma, na pracovišti, ve škole				
P - předčitatelská služba na úřadu, doma, ...				
J - jiné jednorázové pomoci (pomoc s vyplňováním formulářů, ...)				

Tab. č. 4 Přehled doporučených PC pomůcek v Brně

	4	5	7	7 *	13	13 *	8	9	11	12	Σ	školení
Brno - jih		1						1		1	3	1
Brno - střed		2	1	2	2		2	2	2	2	15	6
Brno - sever		2	1	1	1			1	3	1	10	2
Bystrc		1		1	2	2					6	1
Jundrov				1					1		2	1

Královo Pole		1		1			1		2		5	2
Líšeň				1						1	2	1
N. Lískovec				1		1					2	2
Řečkovice		1		1							2	2
Vinohrady		1	1								2	0
Židenice		1		1	1				1	1	5	2
Σ	0	10	3	10	6	3	4	3	9	6	54	20

Tab. č. 5 Přehled doporučených PC pomůcek v okresech Jihomoravského kraje a v dalších okresech

	4	5	7	7 *	1 3	1 3 *	S P	T P	8	9	1 1	1 2	Σ	školení
Brno	0	10	3	10	6	3	0	0	4	3	9	6	54	20
Blansko			1	2	1						1		5	0
Brno - venkov				4	1		1	1		1	2		10	5
Břeclav				1		2					1	2	6	3
Hodonín	1				2						1		4	1
Vyškov		2											2	0
Znojmo		1		3					1		4	1	10	4

Σ	1	1 3	4	2 0	1 0	5	1	1	5	4	1 8	9	91	33
Jihlava		2		3					1	2	3	2	13	6
Havl. Brod		1											1	1
Třebíč					2	1					1		4	1
Žďár n. Sáz.		2			2					1		1	6	2
Vysočí na	0	5	0	3	4	1	0	0	1	3	4	3	24	10
Uh. Hradišt ě		3									2	2	7	4
Zlín		1	1	4					1		3	2	12	8
Zlínsk ý kraj	0	4	1	4	0	0	0	0	1	0	5	4	19	12
Frýdek -Místek					1								1	
Hradec Král.									1	1			2	
Svitavy					1	1							2	2
Jindř. Hradec					1								1	
Σ	1	2 2	5	2 7	1 7	7	1	1	8	8	2 7	1 6	14 0	57

Tab. č. 6 Individuální intervence dlouhodobé

kurzy	počet hodin	počet kurzů
klávesnice	324	17

nácvik hlas. syntézy	69	1
čtecí přístroj (5)	1353	54
digitální lupa (7)	220	5
lupa s hlasem (7*)	295	10
elektronický zápisník (13)	264	7
nadstavbové	264	7
konzultace	228	121
Σ	3 155	229
4		autonomní pomůcky
5	čtecí přístroj pro nevidomé	
7	digitální zvětšovací lupa	
7*	digitální lupa s hlas. podporou	
13	elektronický zápisník - notebook	
13*	elektronický zápisník - Aria	
SP	PC pro sluchově postižené	
TP	PC pro tělesně postižené	
8	adaptér hlas. syntetizátoru	přídavné pomůcky
9	programové vybavení	
11	tiskárna	

12	zařízení pro přenos digitálních dat	
----	-------------------------------------	--